

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2022
9. volební období

Z Á P I S
z 13. schůze
hospodářského výboru,
kteřá se konala dne 14. července 2022

v budově Poslanecké sněmovny, Sněmovní 1, 118 26 Praha 1
místnost č. 306

Přítomni: viz prezenční listina

Omluveni: Klára Dostálová, Jiří Hájek, Martin Kolovratník, Ondřej Lochman, Vojtěch Munzar, Patrik Nacher, Karel Sládeček

PROGRAM:

1)

Schválení programu schůze

Schůzi výboru zahájil a řídil předseda **Ivan Adamec**; přednesl omluvy členů HV; dále požádal o zařazení nového bodu do programu schůze – stanovení harmonogramu projednávání ST 160 – hlasování o upraveném programu: 14 pro, 0 proti, 0 se zdrželo.

2)

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů
– sněmovní tisk 259 (projednávání ve stavu legislativní nouze)

Návrh zákona představil **ministr průmyslu a obchodu Jozef Síkela** – novela je reakcí na současnou krizi na trhu s energiemi s cílem zavést opatření ke zmírnění dopadů růstu cen energií na odběratele elektřiny a plynu. V reakci na současnou situaci novela EZ zavádí zcela nový institut, kterým je příspěvek na úsporný tarif. V současné době se velká část občanů dostává do vážných fin. problémů v důsledku vysoké ceny elektřiny nebo plynu. Řešit tento stav poskytnutím sociální pomoci, jako je příspěvek na bydlení, který cílí pouze na skupinu sociálně slabších zákazníků, se jeví v tuto chvíli jako nedostatečné. Z tohoto důvodu je v předložené novele EZ navrhován mechanismus, který umožní státu konečnou cenu elektřiny nebo plynu zákazníkům snížit, což se přímo odrazí na faktuře za odebranou energii. Právní úprava má docílit toho, aby se do faktury zákazníka za elektřinu nebo plyn promítl příspěvek/sleva, který uhradí stát z vlastních zdrojů přes Operátora trhu obchodníkovi. Obchodník s elektřinou či plynem příspěvek uplatní ve prospěch zákazníka v záloh. platbě či ve faktuře za spotřebovanou energii. Právní úprava je navržena tak, aby umožnila vládě vydat nařízení, v němž vymezí výši, způsob poskytnutí příspěvku a kategorie zákazníků podle distribuční sazby elektřiny nebo podle plánované roční spotřeby plynu. Hlavní role při administraci stát. pomoci je svěřena Operátorovi

trhu s elektřinou a plynem, který rozpočítá výši příspěvku pro jednotl. odběrná místa a zašle tuto informaci obchodníkům. Ti vypočtenou částku započítají do fin. plnění zákazníka, což se promítne snížením platby za energie ve faktuře za elektřinu či plyn nebo snížením záloh. platby. Novela neobsahuje ustanovení k úspornému tarifu v oblasti teplárenství. Pokud by byl na schůzi HV předložen PN, který úsporný tarif na teplo do návrhu novely doplní, bude MPO s tímto PN souhlasit. Dále novela obsahuje úpravu § 88, ve kterém se navrhuje umožnit MPO vyhlásit pro celé území státu předcházení stavu nouze v teplárenství. To umožní MPO uložit dodavateli tepla nové povinnosti – např. připravit k provozu zařízení, která mohou snížit spotřebu zemního plynu a zajistit pro ně palivo, jako je uhlí, topný olej apod. Vzhledem k naléhavosti přijetí navrhované úpravy se navrhuje projednat tento návrh ve zkráceném jednání ve smyslu ustanovení § 99 zákona č. 90/1995 Sb. o jednacím řádu PS.

Zpravodaj **Ivan Adamec** uvedl, že novela bude upravena – je připraveno pět PN; pův. návrh byl ze strany poslanců připomínkován, chyběly některé části – MPO připravilo PN – nejsou jednoduché; vyjádřil politování, že projednávání probíhá ve spěchu; obával se, že se k tomuto tématu bude ještě nutné vrátit; situace se bude ještě vyvíjet; zmínil odstávku plynovodu Nord Stream 1; ČR je zcela závislá na ruském plynu; navržený systém je velice složitý, ale má jednu výhodu – tlak na občany a firmy na úspory ve spotřebě; růstem ceny plynu již nyní klesá jeho spotřeba o cca 20 %; hledají se náhr. cesty pro zajištění plynu pro ČR – plynu je ve světě dostatek; ministr i vláda se snaží o zajištění dostatečného množství plynu; dále okomentoval připravené PN; nejjednodušší PN (č. 2) se týká principu „use it or loose it“ – již bylo schváleno v malé novele – nutná upřesnění, mnoho zahr. účastníků – jasná pravidla, aby nedošlo ke konfliktům se zahr. účastníky; další PN (č. 3) se týká nouzového stavu, pokud nebude dostatek plynu; další PN (č. 1) se týká POZE – odpuštění poplatku od října; další PN (č. 4) se týká teplárenství – v tuto chvíli není notifikováno EK – je třeba vyřešit 1,6 mil. domácností napojených na CZT – podpora by měla být také; další PN (č. 5) – řešení nebylo v původním návrhu, týká se malých domovních kotelen – týká se majitelů domů nebo SVJ; (úplné znění PN vč. odůvodnění viz <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=3506&ido=1550&td=22&cu=13>); jde o nosič pro následné vládní nařízení, které by mělo spoustu věcí upřesnit; velké riziko z hlediska SVJ a majitelů domů s více byty – v tuto chvíli nelze rozpočítat na konkrétní uživatele jednotl. bytů, podpora by šla na SVJ nebo majitele domů – ti budou mít povinnost rozpočítat na jednotl. byty – zde vidí problém; jak bude řešeno v případě nesouladu – občansko-práv. spory – pokud by se podařilo, aby probíhaly „fotbalovým“ systémem – vyřešeno do 24 hodin – bylo by to účinné; pokud by nebyly uvedené PN odsouhlaseny, bylo by to špatně, vlastní novela EZ řeší jen zlomek problému; vytkl MPO, že PN byly předány poslancům pozdě, nebylo dost času je mezi sebou projednat – proběhlo jednání s NM Nedělou, PN jsou podpořitelná a je nutné je schválit, aby úspěch novely EZ byl alespoň v rámci možností zaručen; na základě tohoto nosiče bude mít vláda možnost spoustu věcí upravit, aby to bylo prakticky proveditelné; zmínil nervozitu v energ. kruzích; nárůst povinností, především registrace u OTE, je nutný; vyjednávání podpory a notifikace pro teplárenství v rámci EK nebude jednoduché; na závěr své zpravodaj. zprávy uvedl, že HV je připraven být MPO nápomocen, jak bude potřeba – doba není standardní; zmínil rovněž diskuse, zda ČR podporuje dostatečně – porovnání se státy EU v obl. elektřiny a plynu a PHM – ČR se nachází někde v polovině, co se týká podpory – bude se ještě vyvíjet; řešení přes DPH není dobré, lidem nepomohlo.

V rozpravě dále vystoupili:

Roman Kubíček – uvedl, že návrh zákona podpoří, nic jiného nelze; reagoval na ministrem Síkelou uvedenou příp. podporu PN k teplárenství – PN je na stole, připravilo ho MPO; do dnešního rána neměli ofic. PN k dispozici – taková situace se ještě nestala; podotkl, že před 2 měsíci nabídl na HV ministrovi pomocnou ruku při přípravě tohoto návrhu, tehdy bylo uvedeno, že bude oslovena i opozice – dále toto nekomentoval; připravil PN – zvyšuje částku za podporu elektřiny a plynu z 30 tis. na 40 tis. Kč – reakce na včerejší zprávu spol. E.ON ohledně zvýšení ceny elektřiny o 15 % a plynu o 50 % – při tomto bezprecedentním zvýšení by podpora nebyla žádná pro rodiny; podporu státu potřebuje úplně

každý, situace se změnila; vražedná kombinace – inflace + nárůst cen hypoték (cca 6,2 %) + nárůst cen energií – rodiny se dostanou do situace, kdy nebudou schopny splácet, je třeba jim pomoci; nejasná situace ohledně Nord Stream 1; bezprecedentní zvyšování cen ze strany distributorů – signál k tomu, co se stane 1/9, je děsivý; PN týk. se nouzového stavu – zastavení průmyslu, omezení dodávek – nepředstavitelná situace; celá situace se změní na konci září, nyní je léto; opakovaně upozornil na to, že ČR nemá vyřešeno odpojení od vytápění – ve Francii, SRN, Anglii atd. mají měsíce listopad až březen jako dobu, kdy dodavatel tepla nesmí zákazníky odpojit – v ČR tento zákon není, naopak podle EZ odpojit musí; k předloženým PN mají spoustu připomínek nejen členové ANO, ale i ODS a STAN, se kterými hovořil – např. problematika SVJ – není zatím vyřešeno, situace je legisl. nedostatečná; nutná spolupráce s ministrem Blažkem – 24 hodinové soudy (známé z fotbalu); okomentoval situaci s SVJ – vyúčtování jednou ročně, v případě nouze požádat dodavatele o měsíční vyúčtování – v rámci SVJ tato povinnost není, mohou peníze dát na spořicí účet a vyúčtovat až na konci období – návrh neobsahuje žádné sankce – rozhodnutí smírčího soudu by tuto situaci vyřešilo – požádal předsedu Adamce, aby toto projednal s ministrem Blažkem; chápe, v jaké spěchu vše bylo připraveno – situace je bezprecedentní, jiná forma podpory asi není vhodná, zastropování by bylo pravděpodobně lepší – rovněž si porovnal podporu v jiných zemích, ČR z toho nevychází špatně; návrh MPO na vytápění – např. v nemocnicích nelze vytápět na 20 stupňů, podle hyg. norem na 22 stupňů; obava v teplárenství, aby podpora doputovala opravdu až k lidem;

Ivan Adamec – PN byly připraveny MPO, formálně podává on jako předseda; v rámci memoranda by se představoval mnohem užší spolupráci mezi HV a MPO – do budoucna; přislíbil, že systém 24 hodinových soudů s ministrem Blažkem projedná;

Jozef Síkela – na omluvu svoji a svého týmu uvedl, že situace je složitá, jsme ve válce; to, co se odehrává mezi EU a Ruskem, je energ. válka – sankce z naší strany byly vyhlášeny, ze strany Ruska nikoliv; návrh byl připraven rychle, pracovali na něm renomovaní právníci, z legisl. hlediska se podařilo pokrýt právně vše, co se v danou chvíli pokrýt dalo; některé věci představují určitou míru rizika – např. zmíněná SVJ; uvedl, že na 26/7 svolal (5 dní po obnovení provozu Nord Stream 1) mimořádnou radu ministrů pro energetiku do Bruselu – bude řešen konkr. postup v případě, že provoz nebude obnoven; zmínil jednání s legislativci na českém zastoupení – řešili, zda jsou schopni udělat v červenci něco, co EU schvaluje normálně rok – tuto ambici mají; v případě zastavení dodávek plynu do ČR by se s tím bez solidarity členských zemí EU ČR nedokázala vypořádat; zásobníky jsou stále plněny, dokupuje se plyn – za posl. dva dny přibylo 30 mil. m³ – celkově na 75 %; vyjádřil se k PN – možnost vyhlášení stavu předcházejícího stavu nouze v teplárenství a zároveň mimořádného nouzového stavu; MPO připravilo nosič, na základě kterého bude moci vláda alokované sumy na podporu domácností, resp. průmyslu poměrně flexibilně distribuovat, reagovat na nové výzvy; PN byly připraveny z důvodu, že regulační stupně v zákoně celou řadu věcí neřeší, jsou připraveny na jiné situace (např. živelné pohromy, region. výpadky atd.); zaváděné opatření umožní vládě, před pověřením NET4GAS k vyhlášení regul. stupně, některé věci upravovat; teplárenství – stále se pracuje se dvěma variantami; pův. návrh, který částečně vzešel od teplárníků, se v EK notifikuje již 3 roky – EK měla připravený zamítavý návrh, v tuto chvíli stále probíhají jednání a je stále na stole varianta, že pomoc by šla na transformaci teplárenství a nikoliv konečným zákazníkům;

Zuzana Ožanová – PN obdržela až nyní, ráda by si je alespoň přečetla, nebyla šance s těmito návrhy vůbec seznámit a nyní se mají schvalovat; požádala o určitý čas alespoň na přečtení těchto PN;

Ivan Adamec – konstatoval, že usnesení musí být odevzdáno do 9:30 hodin, jde o projednávání ve stavu legisl. nouze, nejde o naschvál; po krátké diskusi mezi předsedou Adamcem, posl. Ožanovou a posl. Kubíčkem byla schůze HV přerušena na 20 minut;

Václav Král, poslanec – navrhl úpravu PN č. 4 (příspěvek na úhradu nákladů na teplo) – § 11v odst. 3 písm. a) – započítávání příspěvku proti transformační podpoře – neuměl si prakticky představit

– předpokládá, že jde o chybičku, požádal o podporu jeho návrhu na vypuštění textu, který se týká příp. zohlednění příspěvku a přechodné transformační podpory;

Jozef Síkela – konstatoval, že text uvedeného písmene a) obsahuje slovo „může“; vláda má připravenou určitou částku na transformační podporu, jejímž předpokladem je úspěšná notifikace u EK; v rámci předběžných dohod bylo řečeno, že v případě, že podpora na transformaci přijde, bude tato podpora zohledněna v koncových cenách pro odběratele; v případě, že by tato transform. podpora nebyla možná, bude muset přijít přímá podpora domácností a hledání jiné cesty podpory teplárenství, než byla původně zamýšlená cesta; slovo „může“ připouští obě tyto varianty; změnu nepodpořil, trval na původním znění PN;

Václav Král – uvedl, že dle jeho názoru jde o nepochopení transform. podpory; dlouhá notifikace v EU je toho důkazem; transform. podpora je podle zákona jakási vratka části nákladů na emis. povolenky, které musí teplárny vynakládat – tím se částečně snižuje diskriminace velkých zdrojů zařazených do systému obchodování s emis. povolenkami, oproti malým decentr. zdrojům; na transform. podporu se vytváří fin. prostředky z obchodu z emis. povolenkami – zdroje si sami vydělají na financování prostř. transform. podpory; dle jeho názoru tyto a další detaily lze vyřešit v nařízení vlády; uvedená podpora 30 tis. Kč jen „proteče“ těmi teplárnami, stejně jako plyn, elektřina – jde o vyhazování peněz z helikoptéry pro občany ke snížení dopadů na jejich rozpočty; transform. podpora je něco úplně jiného – v program. prohlášení vlády je uvedeno, že tyto zdroje nenechá vláda padnout;

Jozef Síkela – uvedl, že uvedené argumenty chápe, ale musí vycházet také z práva EU, je třeba počkat na rozhodnutí EK, na text; pokud by vše bylo tak jednoduché, nevznikal by zákon již 3 roky; pokud nebude souhlas EK, nelze vyplatit transform. podporu v této podobě – neoprávněná podpora – poté hledání jiné cesty, je třeba mít připravený altern. nástroj;

Zuzana Ožanová – vyjádřila se k PN č. 3 – hovoří o mimoř. stavu nouze v § 73d a dále, v § 17 odst. 11 se hovoří o mimoř. stavu nouze v plynárenství – dle jejího názoru přesnější, ERÚ může regulovat cenu plynu – toto zvolené názvosloví si lidé spojují s jiným zákonem a není jednotné – konstatovala, že toto ale nemá vliv na věcnou správnost; k PN č. 5 uvedla – upozornila, že mimo SVJ a majitelů bytů/domů existuje také podílové vlastnictví, není rozděleno na byt. jednotky – dotaz, zda je tato oblast vlastnictví rovněž ošetřena;

René Neděla, náměstek ministra průmyslu a obchodu – v konceptu EZ je i v teplárenství podobný stav zmíněn – není uvedeno v návěťi, že se jedná o nouzový stav v teplárenství; PN má dva hlavní smysly – 1) upravuje nouz. stav, který vyhláší provozovatel přepravní soustavy (NET4GAS) a umožňuje MPO na to flexibilně reagovat; 2) v 10. stupni – mimoř. nouz. stav – dosud v zákoně nebyl, vyhláší jej MPO, dává větší pravomoci (např. i otevírání smluv); v kritické situaci umožní těžít a brát plyn ze zásobníků, zachovat tranzit přes ČR, příp. ale i omezit;

Zuzana Ožanová – k vyhlášení nouz. stavu bylo zvoleno MPO – dotaz, zda nebylo uvažováno, aby vyhlášovala vláda – jde o velký zásah do fungování státu;

Jozef Síkela – tato úvaha nebyla; vláda může toto dělat v případě vyhlášení nouz. stavu podle krizového zákona;

Ivan Adamec – dotaz na členy HV, zda souhlasí s tím, aby byly PN předloženy jeho jménem (k tomu nebyly připomínky);

René Neděla – po konzultaci s právníky uvedl, že definice je schválně obecná, aby se do toho vešla i tato oblast; (Zuzana Ožanová – důvod. zpráva tuto oblast neobsahuje);

Roman Kubíček – stáhl svůj PN – podpora 30 tis. Kč může být opakovaná nařízením vlády – v tuto chvíli by tedy již neměl význam.

V podrobné rozpravě zpravodaj **Ivan Adamec** navrhl proceduru hlasování – postupně o jednotlivých PN 1 – 5, příp. změna bude načtena.

Hlasování:

1. PN č. 1 posl. Adamce (POZE): zpravodaj + MPO souhlas – 18 pro, 0 proti, 0 se zdrželo;
2. PN č. 2 posl. Adamce (use it or loose it): zpravodaj + MPO souhlas – 18 pro, 0 proti, 0 se zdrželo;
3. PN č. 3 posl. Adamce (nouz. stav): zpravodaj + MPO souhlas – 18 pro, 0 proti, 0 se zdrželo;
4. PN č. 4 posl. Adamce (podpora tepla):

René Neděla – legtech úprava: vypadla poznámka pod čarou v § 11v odst. 1 (na konci věty „Zákazníkem v době s byty...“), stejný případ u SVJ – jde o upřesnění;

hlasování o legtech úpravě: zpravodaj + MPO souhlas – 18 pro, 0 proti, 0 se zdrželo;

Václav Král – navrhl úpravu PN č. 4 – v § 11v odst. 3 písm. a) vypustit větu za středníkem „výše příspěvku na teplo může zohlednit...“ – neztotožnil se s vysvětlením ministra Síkely – vysvětlil;

Berenika Peštová, poslankyně – ze své praxe by tuto cestu nedoporučovala; jde o jakousi pojistku – pokud se projde notifikací, může MPO začít naplňovat, pokud nikoliv, nastal by problém v případě vypuštění;

hlasování o protinávruhu: zpravodaj neutrální, MPO nesouhlas – 1 pro, 2 proti, 15 se zdrželo;

PN č. 4 posl. Adamce (podpora tepla): zpravodaj + MPO souhlas – 18 pro, 0 proti, 0 se zdrželo;

5. PN č. 5 posl. Adamce:

René Neděla – legtech úprava: vypadla poznámka pod čarou v § 11r odst. 1 (na konci věty „Zákazníkem v době s byty...“) – jde opět o upřesnění;

hlasování o legtech úpravě: zpravodaj + MPO souhlas – 18 pro, 0 proti, 0 se zdrželo;

PN č. 5 posl. Adamce: zpravodaj + MPO souhlas – 18 pro, 0 proti, 0 se zdrželo;

6. usnesení HV: 18 pro, 0 proti, 0 se zdrželo – usnesení č. 77.
(viz <https://www.psp.cz/sqw/text/text2.sqw?idd=214875>).

Ivan Adamec a **Jozef Síkela** na závěr projednávání tohoto bodu poděkovali členkám a členům HV za flexibilitu a pochopení mimořádnosti situace a za podporu tohoto návrhu zákona.

3)

Harmonogram projednávání ST 160 – podpora nízkoemisních vozidel

Ivan Adamec jako zpravodaj tohoto návrhu zákona uvedl, že HV není garančním výborem – jde o zákon o zadávání veřej. zakázek; navrhl harmonogram projednávání tohoto návrhu.

Hlasování: 17 pro, 0 proti, 0 se zdrželo – usnesení č. 78

(viz <https://www.psp.cz/sqw/text/text2.sqw?idd=214887>)

4)

Návrh termínu a pořadu příští schůze výboru

Příští schůze HV proběhne ve čtvrtek 1. září 2022 od 10 hodin.

Hlasování o závěrečných usneseních (hlasovací listiny) jsou přílohou tohoto zápisu a naleznete je zde:
<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=3506&ido=1550&td=22&cu=13>.

Marek NOVÁK v. r.
ověřovatel výboru

Ivan ADAMEC v. r.
předseda výboru

Zapsala: Dana Vosátková
Dne: 15. července 2022

Za správnost: Kateřina Tarant, tajemnice výboru